

AAKIRKEBY

HOVEDREDAKTION Nørregade 11-19 · 3700 Rønne · redaktion@bornholmstidende.dk
 LOKALREDAKTØR Jakob Marschner 2055 8377
 REDIGERING & LAYOUT Jane Ballisager 5690 3042

Naturvejleder fortæller

Tirsdag den 8. marts får Pedersker Pensionistforening besøg af naturvejleder og historiefortæller Conny Ogareck.

Arrangementet i Pedersker Samlingshus begynder klokken 14. jm

Bridge

Aakirkeby Bridgeklub har den 29. februar spillet 7. runde af makkerpartturneringen.

Aftenens topscorere med middel 108:

1. Leif Rømer-Henrik B. Nielsen, 134 p.
  2. Inge Nielsen-Lone Malling, 115 p.
  3. Claus Pedersen-Michael Espersen, 112 p.
- Stillingen efter 7. runde:
1. Leif Rømer-Henrik B. Nielsen, 930 p.
  2. Axel Koefoed-Peter Braid, 814 p.
  3. Claus Pedersen-Michael Espersen 768 p.

Rettelse

Bornholms Tidende omtalte i en artikel den 12. februar Henrik Holm Jensen fra Henriks Æg ved Nylars som øens eneste ægproducent.

Der skulle retteligt have stået øens eneste producent af konventionelle æg, for Svaneke Æg producerer hvert år omkring 70.000 økologiske æg og leverer til dagligvarebutikker, specialbutikker, hoteller og restauranter. Vi beklager fejlen. jm

Privat foto

Norske strygere samlede 60 i Aa Kirke

Torsdag aften koncert med Oslo Strygekvartet samlede omkring 60 tilhørere i Aa Kirke.

De fire nordmænd spillede to strygekvartetter af Ludwig van Beethoven og en kvartetsats af Anton Webern, og formand Robert Wilbrandt fra Bornholms Musikforening beretter om et "forygende godt kvartetsspil". jm

Nationalmuseet finder Pederskers pesttavle værd at bevare - men:

Menighedsrådet skal

Af Jakob Marschner

KIRKEHISTORIE

Skt. Peders Kirkes nyfundne kalkmaleri af en pesttavle fra 1600-tallet er værd at bevare. Den kan også komme til at se flot ud i Skt. Peders Kirke. Men det er menighedsrådet, der skal finde penge, hvis det nye fund skal blive ved at være synligt i kirken.

Det siger konserveringstekniker Birgitte Faurhøj Olsen fra Nationalmuseet, der torsdag var på inspektion i kirken.

– Vi har ingen penge. Staten har ingen midler til den slags. Så Nationalmuseet har ingen mulighed for at støtte en restaurering af kalkmalerierne. Det er altid kirken selv, der skal finansiere sådan en bevaring. Men hvis menighedsrådet er interesseret og kan skaffe midlerne til det, og det i øvrigt er i orden med stiftet, kan kalkmalerierne godt blive bevaret, siger hun.

Den kalkmalede pesttavle i Skt. Peders Kirke er interessant og som udgangspunkt værd at bevare, fordi den er den eneste af sin art på Bornholm, fortæller Birgitte Faurhøj Olsen.

Kun i tre af øens kirker blev 1600-tallets pesttavler fremstillet som kalkmalerier. Ud over i Pedersker var det i kirkerne i Poulsker og Knudsker. De to andre steder blev rester af de kalkmalede pesttavler fundet og registreret af Nationalmuseet i 1940'erne og 1960'erne. Bagefter blev de kalket til.

– Så ja, det er faktisk sidste chance nu. Jeg kan godt dække kalkmalerierne meget skånsomt til, så man let kan få dem frem igen. Men hvis man gerne vil have kalkmalerierne fremme, er det nu, man skal beslutte sig, siger Birgitte Faurhøj Olsen.

– Kalkmalerierne skal i første omgang sikres, så de ikke falder ned. Det skal de, uanset om det bliver besluttet at bevare dem eller dække dem til igen, siger hun.

Prisen er overkommelig

Birgitte Faurhøj Olsen tør ikke give et bud på, hvor store midler menighedsrådet vil skulle rejse for at få pesttavlen bevaret i Skt. Peders Kirke. Opgaven vil i så fald blive givet til en privat virksomhed, for ligesom Nationalmuseet har ansatte konservatorer, er der også private konservatorer på værksteder rundt om i landet.

– Jeg skal hjem og regne på det, men det er forholdsvis overkommeligt. Vi snakker ikke om måneders arbejde, måske 3-4 uger, og med vores indledende sikring vil en stor del af arbejdet allerede være udført. Hvis menighedsrådet gerne vil bevare et eller flere af kalkmalerierne, vil det almindelige være at indhente tilbud, siger hun.

Birgitte Faurhøj Olsen fortæller, at hun godt allerede nu kan lave et forslag

“Det er faktisk sidste chance nu. Hvis man vil have kalkmalerierne fremme, er det nu, man skal beslutte sig

Birgitte Faurhøj Olsen
 konserveringstekniker,
 Nationalmuseet

til, hvordan man kan få et eller flere af kalkmalerierne til at træde frem i kirken. Personligt forestiller hun sig, at man kunne lade ihvertfald pesttavlen blive stående som hvad hun kalder "en ruïn".

– Jeg ville lave en firkantet pudsramme udenom, i en størrelse på cirka 130 gange 115 centimeter. Vi kan også godt lave en lille retouchering, så pesttavlen træder mere tydeligt frem. Og så kunne man fortælle historien om pesttavlen med en folder i våbenhuset, siger Birgitte Faurhøj Olsen.

– Det kan sagtens lade sig gøre rent teknisk, og så vil man have et lille vin-

selv betale for bevaringen

Konserveringstekniker Birgitte Faurhøj Olsen fra Nationalmuseet var torsdag på inspektion i Skt. Peders Kirke. Her kigger hun nærmere på pesttavlen. Foto: Allan Rieck

Menighedsråd tygger på kalkmalerier

Af Jakob Marschner

Ihvertfald kalkmaleriet af en pesttavle fra 1600-tallet er værd at betale for at bevare og holde synligt i Skt. Peders Kirke. Også selv om Aaker-Pedersker sognes menighedsråd i så fald står over for at skulle rejse penge til bevaringsarbejdet.

Det mener Kaj Jørgensen, kirkeværg og medlem af menighedsrådet. Han fortæller, at rådet indtil nu kun har talt om februar måneds indledende fund af en engel, som Nationalmuseet dengang som udgangspunkt ikke fandt værd at bevare.

– Jeg synes, at det vil være interessant at bevare pesttavlen og måske også et enkelt af de andre. Nu kommer Nationalmuseet nok med et overslag på, hvad det vil koste at bevare hvert enkelt af dem. Så ser vi, om det vil være voldsomt dyrt, eller om det vil være til at betale, siger Kaj Jørgensen.

Kaj Jørgensen. Arkivfoto: Allan Rieck

Hvis menighedsrådet beslutter at prøve at bevare et eller flere af kalkmalerierne, forudser Kaj Jørgensen et stykke arbejde med at skaffe de nødvendige penge.

– Vi kan gå til fonde og til provstiet. Men det vil igen være lidt lettere, når vi står med et prisoverslag, siger han.

– Min indstilling er umiddelbart, at vi skal prøve at bevare pesttavlen. Jeg mener også godt, at man kunne holde englen synlig, siger Kaj Jørgensen.

due ind til historien. Rent visuelt kan det komme til at se rigtig fint ud, men det koster jo også nogle penge, og der skal være mening med galskaben, siger hun.

Konservatoren fra Nationalmuseet vil i første omgang udarbejde en rapport, som hun vil sende til menighedsrådet.

Malerier fra tre perioder

Under sit besøg i Skt. Peders Kirke konkluderede Birgitte Faurhøj Olsen desuden, at der i 1400-tallet har været kalkmalede blomsterranker i hele kirkens kor. Det sluttede hun dels af sit kend-

skab til kirkens udseende på den tid, dels af, at der er fundet rester af rankerne på flere af korets vægge.

Konservatoren mener desuden, at de fundne rester af kalkmalerier er malet i tre forskellige perioder: Ud over blomsterrankerne fra 1400-tallet og pesttavlen fra 1600-tallet daterer hun februar måneds indledende fund af en engel i kirkens tårnrum til 1500-tallet, hvor tårnet blev føjet til kirken.

– Englen er malet i den allersidste del af middelalderen. Den kan vi datere til 1500-tallet, for englen ligger på det ældste kalklag i det yderste lag. Så jeg tror, at den blev malet, mens tårnet blev bygget

eller umiddelbart efter, siger hun.

Selv om pesttavlen fra 1600-tallet er yngre end blomsterrankerne fra 1400-tallet, er kalkmalerier fra 1600-tallet mere sjældne end de ældre. Blomsterrankerne er et meget almindeligt fund, fortæller Birgitte Faurhøj Olsen.

– Mange af de yngste kalkmalerier fra 1600-tallet forsvandt under restaureringsbølgen i 1800-tallet, for dengang syntes man, at der lå nogle meget mere interessante kalkmalerier inde bagved, siger hun.

i Kalkmalerierne i Pedersker

De første rester af kalkmalerier i Skt. Peders Kirke blev fundet af arkitekt Niels-Holger Larsen midt i februar.

Det drejede sig om en engel og om rester af en blomsterranke, som Nationalmuseet umiddelbart ikke fandt værd at bevare.

Senere i februar fandt Niels-Holger Larsen flere spor af gamle kalkmalerier.

Det vigtigste af disse malerier er en pesttavle fra 1600-tallet, som Nationalmuseet umiddelbart finder bevaringsværdig.

Kalkmalerierne er dateret til tre forskellige århundreder: 1400-, 1500- og 1600-tallet.

Nationalmuseet vil nu udarbejde en rapport og sende den til menighedsrådet.